

Єфіменко Н. А.

доктор економ. наук., професор

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Рябікова Г.В.

канд. фіз.-мат.наук

Національний транспортний університет

ЗАСАДИ СТИМУЛЮВАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ЯКОСТІ КАПІТАЛУ В МАШИНОБУДІВНОМУ КОМПЛЕКСІ

PRINCIPLES OF STIMULATING PLAY AS CAPITAL IN MACHINE-BUILDING COMPLEX

В статті запропоновано підходи до оцінки якості відтворення капіталу підприємств машинобудівного комплексу, розроблено заходи щодо стимулювання відтворення якості капіталу та застосовано систему параметрів відтворення для оцінки впливу заходів на економічні показники підприємств машинобудівного комплексу

В статье предлагаются подходы к оценке качества возобновления капитала предприятий машиностроительного комплекса, разработаны мероприятия по стимулированию возобновления качества капитала и применено систему параметров к оценке влияния мероприятий на экономические показатели предприятий машиностроительного комплекса

The paper considers approaches to assessing the quality of reproduction of capital machine-building enterprises, methodical approach, which is assessing the impact of quality machine-building complex on reproduction as capital for other national production systems. This approach is based on consideration of quality criteria such as machine-building innovations, accuracy, stability, functioning economy. To assess the impact of the above measures on the economic performance of enterprises of machine-building complex is the rational use of play options that are formulated, developed and applied by the authors as part of their practical implementation. Theoretical and practical significance of research results based on the process of further improving the state industrial policy aimed at creating favorable conditions for increasing the efficiency of reproduction of capital at the enterprise level. Prospects for further development lies in the development of strategic management of quality reproduction of capital, which, unlike existing involve a number of strategic alternatives, the choice of a comprehensive development strategy, implementation of selected strategies, forecasting quality of the production of capital machinery.

Ключові слова: машинобудівний комплекс, організаційна структура машинобудівних підприємств, якість капіталу, організаційно-економічний потенціал, основний капітал

Вступ. На сьогоднішній день перед машинобудівними підприємствами постає питання реалізації концепції параметрів відтворення якості капіталу,

яка дозволить досягти відчутних зрушень в структурі відтворювального процесу за умови застосування методики оцінки ефективності структурних змін в організаційній структурі машинобудівних підприємств (ОСМП). Значний внесок у розкриття категорії «основний капітал» внесли А. Сміт, Д. Рікардо, Ж. Б. Сей, Н. У. Сеніор, Дж. С. Мілль. Проблема управління системою відтворення капіталу в різних формах присвячено роботи Р. З. Акбердіна, Ю. Г. Бреусова, А. І. Вовк, Б. В. Воскресенського, С. Ю. Глазьева, А. А. Ісаєвої, А. Ф. Ковальова, В. М. Ларіна, В. Н. Мосина, В. І. Розгіна, М. В. Фролової, Н. Я. Чечина та інших.

Постановка завдання. Провідні науковці вказують на велику складність оцінки ефективності структурних змін. Насамперед, це обумовлено тим, що позитивний ефект, як правило, можна отримати лише за умови комплексного вдосконалення організаційної структури виробничої підсистеми, маркетингової стратегії, загальногосподарської системи, а також за допомогою інформаційного ухвалення рішень тощо. Виділити внесок у поліпшення показників ефективності саме підприємств МБК, орієнтуючись на структурні зміни сьогодення, надзвичайно складно. Мета статті ґрунтується на визначенні засад стимулювання відтворення якості капіталу в машинобудівному комплексі України.

Методологія. Методологічна база дослідження ґрунтується на використанні теорії і методів системного аналізу виробничих систем; теорії матричного аналізу методів математичного дискретного програмування; теорії і методів дослідження операцій; теорій систем масового обслуговування; теорій ймовірностей та математичної статистики; теорії інформаційної взаємодії; теорії та методів стратегічного управління.

Результати дослідження. За науковими розробками авторів було визначено, що на першому етапі керівництву підприємств МБК слід формувати відповідні вимоги, потім визначати критерії оцінки ефективності управління організаційною структурою підприємств МБК. На другому етапі розробляється сам проект розвитку організаційної структури управління, а потім аналізуються джерела прямого і непрямого впливу можливих негативних дій на ефективність організаційної структури управління, яка може себе проявити при оптимізації діяльності підприємства. Сумарний вплив на ОСМП доповнюється оцінкою витрат і меж відхилення процесу реалізації проекту розвитку ОСМП від плану, що дозволяє отримати достовірну інформацію про ефективність його реалізації. У випадку, якщо запланований ефект вважається невідповідним встановленим вимогам, слід повернутися до

перегляду вимог до ОСМП, до самого проекту оптимізації, пошуку джерел більшого впливу на процес відтворення якості капіталу.

За умови відповідності результатів вимогам алгоритму оцінки ефективності проекту розвитку ОСМП сам проект вважається закінченим. Найслабкішою ланкою запропонованого алгоритму відтворення якості капіталу підприємств МБК є критерії оцінки ефективності. Найчастіше в науковій літературі зустрічаються рекомендації щодо використання у вигляді методики оцінки ефективності традиційного інструментарію, а саме, методу аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств МБК, що, на погляд авторів, не є доцільним, оскільки це не вирішує вищенаведених проблем, а лише демонструє загальне положення підприємств МБК та тенденції зміни процесів відтворення якості капіталу.

Другий напрям заснований на припущенні, що існують задані оптимальні характеристики структурних параметрів капіталу або, принаймні, точні методи їх визначення. У зв'язку з цим, критерій, за яким оцінюються варіанти структурних рішень стосовно забезпечення процесу відтворення якості капіталу, можна сформулювати як «суму нормованих значень функцій, взятих з урахуванням вагових коефіцієнтів». Тоді коефіцієнт раціональності структурної конструкції можна розрахувати за формулою (1):

$$K = \sum_{i=1}^n \frac{F_i \cdot S_i}{S_i'}, \quad (1)$$

де F_i – ваговий коефіцієнт;

S_i – нормоване значення i -ї характеристики;

S_i' – фактичне значення i -ї характеристики.

Ще один традиційний напрям оцінки ефективності оргструктур, який був притаманний плановій економіці, заснований на постійному зниженні витрат на управління за рахунок ефективного використання робочого часу працівників підприємств МБК. Він зараз характерний для акціонерних товариств, які мають велику частку державної власності в пакеті акцій. Цьому підходу притаманний серйозний недолік, а саме: звужується коло вирішуваних проблем, пов'язаних з ризиками непередбаченої поведінки постачальників, замовників тощо, що може призвести до кризи всього підприємства, оскільки зростають витрати на утримання ОСМП [2, 4].

На погляд авторів, оцінюючи результати проектів забезпечення відтворення ОСМП, слід розмежовувати між собою зміни ефективності і результативності ОСМП. Оцінка результативності відтворення якості основного капіталу (ОК) зводиться до розрахунку таких показників технологічного відтворення, як швидкість виконання завдань і повнота

вирішення питань роботи апарату управління, його економічності, оптимальності ухвалених управлінських рішень.

Існує необхідність звернути увагу на ефективність використання організаційно-економічного потенціалу (ОЕП) підприємства. Проведений вище аналіз публікацій з проблеми оцінки потенціалу відтворення якості капіталу виявляє слабке її опрацювання на рівні окремої галузі і, особливо, на рівні будь-якого підприємства МБК зі складним циклом технологічної моделі відтворення. У деяких публікаціях лише констатується той факт, що питання оцінки потенціалу окремих підприємств у плані забезпечення відтворення якості капіталу залишилися поза увагою дослідників [3, 5].

Автори вважають, що існує необхідність використовувати нижченаведений вираз для оцінки ефективності організаційно-економічного потенціалу підприємств МБК як індикатора дії, який відображає їх спрямованість на вдосконалення ОСМП (2):

$$E_{\text{ОЕП}} = \frac{ЧП + ЗП}{СВ + СЗ_{\text{оз}} + НА} \cdot 100\%, \quad (2)$$

де $E_{\text{ОЕП}}$ – ефективність використання організаційно-економічного потенціалу, %;

$ЧП$ – чистий прибуток підприємств МБК за розрахунковий період, тис. грн.;

$ЗП$ – заробітна плата працівників за розрахунковий період, тис. грн.;

$СВ$ – середня вартість основних засобів за розрахунковий період, тис. грн.;

$СЗ_{\text{оз}}$ – середній залишок оборотних засобів за розрахунковий період, тис. грн.;

$НА$ – середня вартість нематеріальних активів за розрахунковий період, тис. грн.

У виразі (2), який є параметром, що характеризує рівень відтворення якості капіталу, враховано чистий прибуток, отриманий підприємством, заробітну плату (параметри, що характеризують внесок підприємства до ціни продукції), основні і оборотні засоби, а також нематеріальні активи. Економічний зміст формули (2) полягає в індикації віддачі ОСМП, вираженій у грошовому вигляді вартості, «народженої» підприємством за розрахунковий період на кожну гривню організаційно-економічного потенціалу підприємства. Особливо слід підкреслити, що запропонований показник є універсальним і може бути використаний при порівнянні діяльності виробничих підприємств, які мають різні розміри та різні фінансово-економічні та виробничі показники. Крім того, в чисельнику виразу (2) використовується результат функціонування ОСМП, а в знаменнику – сума (величина) ресурсів, якими володіє ОСМП, тобто запропонований показник є

нічим іншим, як рентабельністю ОСМП. У загальному вигляді зміна ефективності використання організаційно-економічного потенціалу за рахунок інтенсифікації використання оновленого ОСМП має наступний вираз (3):

$$\Delta E_{OEP} = \left(\frac{ЧП' + ЗП'}{ОЗ' + СЗ_{ОЗ}' + НА'} - \frac{ЧП + ЗП}{ОЗ + СЗ_{ОЗ} + НА} \right) \cdot 100\%, \quad (3)$$

де ΔE_{OEP} – зміна ефективності використання *ОЕП*, %.

$ЧП'$, $ЗП'$, $ОЗ'$, $СЗ_{ОЗ}'$, $НА'$ – показники після впровадження проекту розвитку ОСМП (тис. грн.), зміни яких обумовлені змінами в ОСМП.

Зміна ефективності використання організаційно-економічного потенціалу підприємства має надавати певні результати. Так, позитивні зміни будуть в тому випадку, якщо вільні площі дадуть можливість виготовляти на них більш рентабельну продукцію, яка буде конкурентоспроможною на ринку. В результаті таких перетворень структура відтворення на підприємстві значно змінюється, що потребує змін і в практичній реалізації концепції параметрів відтворення потенціалу капіталу на кожному з економічних суб'єктів [4; 5].

Важливим моментом при безпосередньому плануванні проекту розвитку ОСМП є врахування запланованого ефекту і зіставлення його із запланованими витратами, розмір яких, як правило, пов'язаний з варіантом реалізації проекту, а також з можливими ризиками відхилення від запланованого проекту.

На етапі підготовки проекту відбувається збільшення витрат на утримання неефективної ОСМП, а також зростання витрат на проведення діагностики ОСМП, вибір і оплату діяльності консалтингового агентства, забезпечення чіткого контролю змін у зовнішньому середовищі. В той же час такий якісний параметр, що характеризує рівень відтворювального процесу, як виручка підприємств МБК, залишається на колишньому рівні, оскільки дана стадія досить розтягнута в часі і на зміну обсягів надходження грошових коштів не впливає. При цьому пропорційно зростанню витрат спостерігається зниження індикативного параметру прибутку. На стадію впровадження проекту розвитку ОСМП припадає максимум витрат, на якій реалізуються основні заходи з розвитку ОСМП: розробляється концепція розвитку ОСМП, визначаються завдання оптимізації і обмеження ресурсів, формується робоча група, формується база даних про підприємства МБК, у тому числі база даних параметрів відтворення якості капіталу.

В такому разі слід проводити заходи з підтримки функціонування удосконаленої ОСМП, пов'язані з нейтралізацією елементів, які стримують

початок функціонування ОСМП в повному обсязі. Наступний етап є свого роду тестовим, на ньому відбувається відпрацювання різних варіантів ОСМП на підприємстві, а також процес адаптації оновленої ОСМП. В цілому можна відзначити, що після усвідомлення працівниками та керівництвом підприємств машинобудівної галузі у необхідності створення нової ОСМП та подальшого її активного розвитку слід передати частину повноважень та обов'язків іншим менеджерам, які намагаються бути корисними для підприємства. Вихід на проектну ефективність є завершальним етапом у циклі розвитку ОСМП. На цьому етапі повинні досягатися показники доходу, прибутку та витрат, як мінімум, не гірші, ніж на початковій стадії та мають дорівнювати або бути кращими, ніж заплановані. Основним етапом проекту розвитку організаційної структури підприємства є практична реалізація розроблених і запланованих заходів в рамках машинобудування.

За дослідженнями авторів, перевага частих невеликих змін у порівнянні зі змінами безперервних і глобальних параметрів підтверджується багатьма фахівцями. Порційні зміни дозволяють співробітникам швидше і краще адаптуватися до них, зробити технології звичними, а потім рухатися далі. Слід враховувати, що рух безперервно накопичує втому, яка здатна приводити до зривів. Для економії часу невеликі зміни можуть вводитися паралельно для різних груп і відділів, змикаючись на сумісних технологіях у заздалегідь визначений час. Єдиним виключенням з даного правила є система матеріального стимулювання, яка повинна спрацьовувати одразу: порційні зміни в оплаті праці дезорієнтують персонал, позбавляють зроблені зусилля сенсу. В ході реалізації проекту розвитку ОСМП значна частина працівників розглядатиме ситуацію з погляду реорганізації, яку проводять без їх відома і участі, і, до того ж, відносно них самих. Тому важливим аспектом є впровадження системи підтримки рішень, яка спроможна локалізувати або згладити негативні прояви в ході реалізації проекту. Так, для вдалого проведення оптимізації ОСМП пропонується прогнозувати можливі конфлікти на підприємстві, які є проявом індивідуальності працівників, або об'єднання їх в робочі групи залежно від сфери і напряму дії на ОСМП. Це, у свою чергу, дозволяє змістити точки найвищої соціальної напруги у бік розробки компромісних рішень. Так само при проведенні організаційних змін стає необхідним залучення співробітників до участі в проекті і їх стимулювання, а для оцінки виконання програми змін важливого значення набуває переконаність персоналу в правильності основоположних передумов.

На етапі структурного розвитку цільової і функціональної визначеності ОСМП, орієнтуючись на цільову функцію підприємства (максимізація прибутку в середньостроковому періоді), необхідно побудувати оптимальну структуру цілей і функцій підприємства. Для цього слід переглянути положення про відділи. Крім того, виконувані персоналом обов'язки повинні

бути відбиті в посадових інструкціях або передані іншим співробітникам відповідно до концепції бізнес-процесу. Ці обов'язки необхідно привести у відповідність до реальних можливостей, прав і коефіцієнта завантаження працівників [3, 5].

Розвиток гнучкості ОСМП є одним із головних завдань сучасного підприємства. Тому відносний показник динамічної гнучкості підприємства, який відбиває зміни темпів зростання прибутку і чисельності управлінських працівників, демонструє, що підприємство росте екстенсивно, а не інтенсивно, і до того ж за негативної динаміки виручки і прибутку. За результатами проведеного аналізу, для багатьох підприємств недоліком є відсутність на них проектної і матричної структур управління для процесів відтворення якості капіталу. Тим часом, оперативність ОСМП істотним чином збільшилася за консолідації роботи рядових співробітників відділів закупівель, маркетингу, конструкторських відділів тощо.

Необхідно відзначити, що на підприємствах МБК є низький показник кількості керівників, які займаються адаптацією підлеглих співробітників до умов навколишнього середовища. Даний параметр також можна віднести до параметрів відтворення. Окремим аспектом розвитку ОСМП є обґрунтованість поділу всього апарату управління на окремі департаменти з метою забезпечення ефективного використання співробітників в даних підструктурах. Аналізуючи взаємозв'язки відділів, слід відзначити, що важливо дотримуватися принципу рівного навантаження на працівників, а оскільки більшість зв'язків між ними обумовлені такими, що відбуваються в межах ОСМП, то це характеризуватиме стабільність їх реалізації.

Якнайкращою є та ОСМП, яка сама собі не створює проблем, зокрема, щодо надійності і оперативності виконання різних бізнес-процесів. Кожен етап реалізації даних процесів повинен мати можливість бути проконтрольованим.

Крім того, слід так само прагнути спрощення структури управління, кількість її рівнів не повинна перевищувати трьох, що ефективно доводить приклад компанії «Hurrmann Handel», Німеччина [2]. Головне питання про те, яким чином підвищити надійність функціонування ОСМП, має достатньо просту відповідь: доцільно взаємопов'язати структури цілей, бізнес-процесів, графіка документообігу, які мають накладатися один на одного, а їхні складові – ранжуватися. Невідповідність між собою планових і реальних цілей означає ненадійне функціонування ОСМП, а не співпадання за часом – відсутність оперативності в ОСМП.

На етапі аналізу стану параметрів ОСМП необхідно відзначити, що описані вище пропозиції і приклади оптимізації функціонування ОСМП частково були ініційовані і реалізовані не тільки автором цієї роботи, а й за ініціативою керівництва підприємств, де вони впроваджувалися. Наведені

пропозиції знаходяться в межах концепції розвитку ієрархічної ОСМП, що дозволяє включати ефект, отриманий від цього, в розрахунок ефективності запропонованих заходів, що веде до покращення основних параметрів та оптимізації процесу відтворення.

При цьому, механізм стратегічного управління багаторівневим відтворювальним процесом повинен бути організований таким чином, що за його допомогою були реалізовані практично будь-які запропоновані стратегічні концепції соціально-економічного розвитку країни, регіонів, підприємств. Наслідком цього може бути прискорення реальних темпів розвитку економіки, підвищення темпів зростання ВВП і поліпшення соціально-психологічного клімату серед населення.

Переходячи до системи управління відтворенням якості ОК на підприємствах МБК, можна констатувати, що вона представлена двома основними рівнями – мікроекономічним і макроекономічним. Управління на кожному з рівнів відрізняється постановкою цілей, масштабом вирішення завдань, формою дії на об'єкт управління, системою вживаних методів управління, результативністю впливу на об'єкт управління. Функції управління, пов'язані з відтворенням якості ОК, знаходяться безпосередньо у сфері компетенції керівництва підприємства, відповідального за стан, ефективне використання і розвиток технічної бази виробництва.

Слід підкреслити, що мета управління відтворенням якості ОК на підприємствах МБК підпорядкована і витікає із загальної мети управління підприємством, тому дії, які здійснюються в системі управління відтворенням якості ОК, повинні формуватися на основі інформації, котра визначає напрями розвитку підприємства, вони також пов'язані з обортом капіталу в межах типового процесу відтворення на підприємстві.

Автори вважають, що управління відтворенням якості ОК на мікрорівні повинно включати наступні етапи:

- постановку перспективної мети розвитку системи відтворення якості ОК підприємства відповідно до перспективної мети розвитку підприємства;
- діагностику стану системи відтворення якості ОК;
- планування потреб в інноваційному основному капіталі відповідно до розробленої стратегії розвитку;
- оптимізацію системи інвестування відтворення якості ОК та формування ОК на інноваційних засадах;
- моніторинг ефективності використання ОК і вживання оперативних заходів з усунення відхилень від процесу відтворення.

Повинні бути створені умови, що стимулюють розвиток співпраці між вітчизняними і провідними західними машинобудівними підприємствами, підсумком яких має стати ліквідація розриву в рівні техніко-технологічного розвитку вітчизняних і зарубіжних підприємств.

Своєчасне оновлення виробничого апарату і ефективне його використання, в першу чергу, залежать від того, якої якості і кількості буде вироблено продукцію на фондоутворюючих підприємствах, що, в свою чергу, зумовлюється ефективністю функціонування системи управління відтворенням якості ОК на цих підприємствах.

Як впливає з вищенаведеного, процес відтворення якості ОК в тому або іншому ступені має місце на будь-якому підприємстві МБК, незалежно від того, випускає воно нову продукцію чи ні, проте розвиток системи відтворення якості ОК підприємств машинобудівної галузі є стратегічно важливим напрямом розвитку національної економіки.

Комплексний аналіз сучасного стану і динаміки відтворення якості ОК на підприємствах машинобудівної галузі дозволив виявити наступні суперечності, наявність яких в довгостроковому періоді може призвести до економічної і технічної стагнації. Так, суперечність між довгостроковими і поточними інтересами суб'єктів управління на підприємствах МБК свідчить про тенденції до підвищення витрат не на оновлення ОК, а на капітальний ремонт. Довгострокові фінансові вкладення у відтворення якості капіталу складають близько 5% обсягу короткострокових.

Суперечність між наявним і використовуваним основним капіталом на підприємствах машинобудівної галузі на прикладі Черкаської області полягає в тому, що рівень завантаження виробничих потужностей складає менше 50%. При цьому більше 30% припадає на надмірний резерв, який не може бути використаний для випуску ані конкурентоспроможної продукції, ані традиційної. Суперечність полягає між значними обсягами резерву, непридатного до використання, і в той же час вкрай низькими темпами вибуття ОК на підприємствах машинобудівної галузі. Є також суперечність між потребою підприємства у новому устаткуванні (середній вік устаткування на досліджених підприємствах складає 20,1 року) і попитом, що фактично пред'являється.

На думку авторів, основними причинами порушення оптимального циклу відтворення на підприємствах машинобудівної галузі на прикладі Черкаської області стали: відмова від централізованого управління внаслідок акціонування, поспішне роздержавлення і зміна форми власності, що призвело до втрати комплексності і цілеспрямованості управління, коли основним був пріоритет розвитку. В даний час підприємства МБК, які не мають єдиного центру управління, функціонують відособлено, орієнтуючись на реалізацію власних цілей, в основному, суб'єктивних. Формальна зміна відносин власності, що відбулася в результаті масової приватизації, не підкріплена реальними механізмами економічної відповідальності, які б забезпечували прагнення господарюючих суб'єктів до довгострокового розвитку підприємств. Більшість керівників націлена на отримання максимального

прибутку сьогодні, що не узгоджується зі здійсненням інноваційного відтворення якості ОК, орієнтованого на перспективу.

Разом з негативними явищами в розвитку системи якісного відтворення ОК підприємств МБК було виявлено і позитивні сторони, що дозволило зробити висновок про наявність в цій системі суттєвого потенціалу розвитку і прискорення переозброєння багатьох інших галузей. Проте усунути цілий ряд перешкод можна лише в результаті комплексного підходу до розв'язання цієї проблеми. Частину завдань можуть і повинні вирішувати самі підприємства МБК. Інші, щодо створення відповідних сприятливих умов, стимулюючих інноваційне відтворення якості ОК на підприємствах МБК, зобов'язана взяти на себе держава.

На сучасному етапі розвитку економічних відносин на більшості розглянутих в дослідженні підприємств машинобудівної галузі практично відсутня довгострокова програма управління відтворенням якості ОК, реалізація якої забезпечувала б перспективний розвиток системи [3,5].

Сучасне управління якістю основного капіталу на підприємствах характеризується розсіюванням функцій цього управління між підрозділами, відсутністю єдиного системного підходу до аналізу стану, використання і оновлення ОК, стратегічного підходу до управління відтворенням якості ОК. В основному сьогодні переважає поточне управління, яке полягає головним чином у вирішенні таких тактичних завдань: виявлення і задоволення потреб в конкретних елементах ОК; підтримка оптимальної пропорційності між складовими ОК; забезпечення нормальної працездатності ОК.

На думку авторів, існуюча система управління відтворенням якості ОК, що діє на більшості підприємств МБК, потребує вдосконалення. Повинне бути налагоджене оптимальне стратегічне управління відтворенням якості ОК. Найдоцільніше здійснювати цю функцію за допомогою спеціалізованого підрозділу в організаційній структурі підприємства. У зв'язку з цим доцільним є виділення в системі управління підприємствами машинобудівної галузі конкретної організаційної одиниці – центру інноваційно-технічного розвитку у вигляді штабного підрозділу з наданням йому обов'язків функціонального керівництва, а також правом стратегічного планування розвитку системи відтворення якості ОК. Діяльність даної структури має бути спрямована на вирішення наступних завдань:

- розробки стратегії управління системою відтворення якості ОК підприємства та заходів з оптимізації складу ОК підприємства;
- розробки інвестиційної політики відтворення якості ОК підприємства та контролю за виконанням планів і вживання оперативних заходів з усунення відхилень від них.

Висновки. Наукова новизна отриманих результатів ґрунтується на розробці методичного підходу, який полягає в оцінюванні впливу якості продукції МБК щодо відтворення якості ОК для інших національної виробничих систем. Даний підхід базується на врахуванні критеріїв якості продукції МБК таких як іноваційність, точність, стабільність функціонування, економічність. Втілення даного критерію дасть можливість оцінювання при розробці прогнозів впливу продукції МБК на якість ОК інших МБК та підприємств інших галузей національної економіки.

Для оцінки впливу вищенаведених заходів на економічні показники підприємств МБК, на думку авторів, є раціональним застосування системи параметрів відтворення, які сформульовані, розроблені та застосовані авторами у рамках їх практичного впровадження.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження базується на процесі подальшого вдосконалення державної промислової політики, спрямованої на створення сприятливих умов для підвищення ефективності управління відтворенням капіталу на рівні підприємства.

Перспективи подальших наукових розробок за даним напрямом полягають у розробці методів стратегічного управління процесами відтворення якості капіталу, які на відміну від існуючих передбачають низку стратегічних альтернатив, вибір комплексної стратегії розвитку, реалізацію вибраних стратегій, прогнозування рівня якості виробничого капіталу машинобудування.

Рекомендації щодо використання результатів досліджень обумовлюються розв'язанням у процесі дослідження проблем управління відтворенням капіталу на основі результатів внесення пропозицій та висновків, які можуть бути використані в процесі вдосконалення форм і методів управління відтворенням потоків капіталу у машинобудуванні.

Література

1. Григорьев, Л.М. Циклическое накопление капитала / Л.М. Григорьев. - М.: Экономика, 1988. – 282 с.
2. Клоцвог Ф. Основного капитала стратегии управляемого развития / Ф. Клоцвог // Экономист. – 2004. – №9. – С. 56 – 63.
3. Лиса О.В. Управление оборотными коштами предприятия: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / О.В.Лиса. – Д., 2006. – 18 с.
4. Національні заощадження та економічне зростання / Ін-т економічного прогнозування НАН України; за ред. Б.Є. Кваснюка. – К.: «МП Леся», 2000. – 304 с.
5. Фролов К. Приоритеты машиностроения / К.Фролов // Экономист.– 2005.– № 5.– С. 26 – 34.